

Suvestinė redakcija nuo 2015-07-08

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [72-3079](#), i. k. 1021100NUTA00001131

Nauja redakcija nuo 2015-07-08:

Nr. [723](#), 2015-07-01, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11059

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
NUTARIMAS
DĖL TYRIMO POLIGRAFU TAISYKLIŲ PATVIRTINIMO

2002 m. liepos 12 d. Nr. 1131
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatymo 7 straipsnio 6 dalimi,
Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Patvirtinti Tyrimo poligrafu taisykles (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

VIDAUS REIKALŲ MINISTRAS

JUOZAS BERNATONIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. liepos 12 d. nutarimu Nr. 1131
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2015 m. liepos 1 d. nutarimo Nr. 723
redakcija)

TYRIMO POLIGRAFU TAISYKLĖS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Tyrimo poligrafu taisyklės (toliau – Taisyklės) nustato tyrimo poligrafu (toliau – tyrimas) reikalavimus ir tyrimo eigą.
2. Taisyklėse vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos yra apibrėžtos Lietuvos Respublikos poligrafo naudojimo įstatyme (toliau – Įstatymas).

II SKYRIUS TYRIMO REIKALAVIMAI

3. Tyrimas gali būti atliekamas tik tiriamam asmeniui (toliau – tiriamasis) sutikus ir pasirašius tyrimo subjekto vadovo patvirtintos formos sutikimą tirtis poligrafu (toliau – sutikimas).
4. Tyrimą sudaro:
  - 4.1. pasirengimas tyrimui;
  - 4.2. pokalbis su tiriamuoju prieš testų atlikimą;
  - 4.3. testų atlikimas;
  - 4.4. pokalbis su tiriamuoju po testų atlikimo;
  - 4.5. tyrimo metu surinktų duomenų įvertinimas ir tyrimo išvados surašymas.
5. Pokalbis su tiriamuoju prieš testų atlikimą, testų atlikimas ir pokalbis su tiriamuoju po testų atlikimo privalo būti fiksuojami garso ar garso ir vaizdo fiksavimo priemonėmis.
6. Tiriomojo prašymu pokalbio su tiriamuoju prieš testų atlikimą, testų atlikimo ir pokalbio su tiriamuoju po testų atlikimo metu daromos ne ilgesnės kaip 15 minučių pertraukos. Jeigu pokalbis su tiriamuoju prieš testų atlikimą, testų atlikimas ir pokalbis su tiriamuoju po testų atlikimo trunka daugiau kaip 5 valandas, tiriomojo prašymu ar tyrimo specialisto sprendimu, o jei pokalbis su tiriamuoju prieš testų atlikimą, testų atlikimas ir pokalbis su tiriamuoju po testų atlikimo trunka daugiau kaip 8 valandas, daroma ne ilgesnė kaip 30 kalendorinių dienų pertrauka ir tyrimas pratęsiamas kitą tyrimo specialisto ir tiriomojo sutartą dieną.
7. Tyrimo specialistui negalima atlikti daugiau nei dviejų tyrimų per vieną darbo dieną.
8. Patalpoje, kurioje vyksta tyrimas, be tiriomojo ir tyrimo specialisto, gali būti tik vertėjas.
9. Poligrafo tinkamumą darbui tyrimo specialistas tikrina pagal gamintojo rekomendacijas.
10. Tyrimo metu fiksuojami šių fiziologinių funkcijų pokyčiai, atsirandantys tiriomojo organizme (toliau – fiziologiniai duomenys):

- 10.1. kvėpavimo (krūtininis ir pilvinis kvėpavimas fiksuojamas atskirais jutikliais);
- 10.2. odos elektrinio aktyvumo;
- 10.3. arterinio kraujo spaudimo ir širdies susitraukimų dažnio per minutę (pulso);
- 10.4. apatinės kūno dalies (dubens srities ir apatinių galūnių) raumenų judėjimo.

11. Tyrimo metu gali būti fiksuojami ir kiti fiziologiniai duomenys, tačiau jie gali būti naudojami tik kaip papildoma informacija ir vien tik jais galutinė tyrimo išvada negali būti grindžiama.

12. Galutinė tyrimo išvada grindžiama testų atlikimo metu surinktais Taisyklių 10 punkte nurodytais fiziologiniais duomenimis, gautais ir įvertintais taikant tyrimo metodikas (priedas), atitinkančias šiuos kriterijus:

12.1. tyrimo metodikos tikslumas turi būti pagrįstas ne mažiau nei dviem nepriklausomais, recenzuojamuose mokslo žurnaluose publikuotais empiriniais tyrimais;

12.2. tyrimuose, kuriuose vertinami tiriamojo teiginiai apie konkretų įvykį, naudojamos metodikos, kurių vidutinis tikslumas yra ne mažesnis nei 80 procentų (atmetus negalimas išvadas, kurių dažnumas negali viršyti 20 procentų);

12.3. tyrimuose, kuriuose vertinamas tiriamojo pateiktos informacijos teisingumas, nesant duomenų apie konkretų įvykį, naudojamos metodikos, kurių vidutinis tikslumas yra ne mažesnis nei 60 procentų (atmetus negalimas išvadas, kurių dažnumas negali viršyti 20 procentų).

13. Atlikus tyrimą, pateikiama tyrimo išvada, kurioje nurodoma:

13.1. tiriamojo vardas ir pavardė;

13.2. tyrimo trukmė, tyrimo pradžios ir pabaigos laikas;

13.3. tyrimui naudotas poligrafas ir programinė įranga;

13.4. taikytos tyrimo metodikos;

13.5. tyrimo metu pateikti testų klausimai;

13.6. viena iš šių galutinių tyrimo išvadų:

13.6.1. „Teigiama išvada“, kai testų atlikimo metu surinkti fiziologiniai duomenys rodo, kad tiriamasis sakė tiesą;

13.6.2. „Neigiama išvada“, kai testų atlikimo metu surinkti fiziologiniai duomenys rodo, kad tiriamasis sakė netiesą;

13.6.3. „Išvada negalima“, kai testų atlikimo metu surinkti fiziologiniai duomenys yra netinkami vertinti arba kai pagal šiuos duomenis yra sudėtinga arba neįmanoma nustatyti, ar tiriamasis sakė tiesą, ar netiesą;

13.7. kita tyrimui reikšminga informacija.

III SKYRIUS TYRIMO EIGA

14. Pasirengimo tyrimui metu:

14.1. tyrimo specialistas susipažįsta su tyrimui reikalinga informacija;

14.2. jeigu tyrimui atlikti reikalinga papildoma informacija, tyrimo specialistas dėl šios informacijos kreipiasi į prašymą atlikti tyrimą pateikusia instituciją ar sprendimą dėl tyrimo atlikimo priėmusį asmenį;

14.3. tyrimo specialistas ar kitas tyrimo subjekto vadovo įgaliotas asmuo Įstatymo nustatyta tvarka supažindina tiriamąjį su sprendimu atlikti tyrimą.

15. Pokalbio su tiriamuoju prieš testų atlikimą metu tyrimo specialistas:

15.1. supažindina tiriamąjį su Įstatyme nurodytomis jo teisėmis;

15.2. informuoja tiriamąjį apie tai, kad pokalbis su tiriamuoju prieš testų atlikimą, testų atlikimas ir pokalbis su tiriamuoju po testų atlikimo bus fiksuojami garso ar garso ir vaizdo fiksavimo priemonėmis;

15.3. pateikia tiriamajam pasirašyti sutikimą;

15.4. įvertina tiriamojo tinkamumą dalyvauti tyrime;

15.5. supažindina tiriamąjį su naudojama poligrafo įranga ir paaiškina jam poligrafo veikimo principus;

15.6. aptaria su tiriamuoju tyrimo metu pateikiamus klausimus.

16. Testų atlikimo metu, naudojant Taisyklių 12 punkte nurodytas tyrimo metodikas ir tiriamajam atsakinėjant į tyrimo specialisto pateikiamus klausimus, surenkami reikalingi fiziologiniai duomenys.

17. Pokalbio su tiriamuoju po testų atlikimo metu tiriamajam yra suteikiama galimybė paaiškinti savo fiziologines reakcijas į testų klausimus, taip pat su tiriamuoju gali būti aptariami pirminiai tyrimo rezultatai.

18. Po Taisyklių 17 punkte nurodyto pokalbio tyrimo specialistas įvertina visus tyrimo metu surinktus duomenis ir, laikydamasis Taisyklių II skyriuje nustatytų reikalavimų, surašo tyrimo išvadą. Tyrimo išvada turi būti surašyta ne vėliau kaip per mėnesį nuo paskutinio testo atlikimo.

IV SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

19. Tyrimo specialistas ar kitas tyrimo subjekto vadovo įgaliotas asmuo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tyrimo išvados surašymo pasirašytinai supažindina tiriamąjį su galutine tyrimo išvada arba jos kopiją išsiunčia tiriamajam registruotąja pašto siunta.

Priedo pakeitimai:

Nr. [723](#), 2015-07-01, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11059

Tyrimo poligrafu taisyklių
priedas

GALIMŲ TAIKYTI TYRIMO POLIGRAFU METODIKŲ SĄRAŠAS

Eil. Nr.	Metodikos pavadinimas lietuvių kalba	Metodikos pavadinimas anglų kalba	Trumpinys anglų kalba
1.	Beksterio zonų lyginimo metodika	<i>Backster Zone of Comparison Technique</i>	Backster ZCT
2.	Federalinė dviejų zonų metodika	<i>Bi-Zone / Federal You Phase Technique</i>	Bi-Zone / You-phase
3.	Federalinė zonų lyginimo metodika	<i>Federal Zone Comparison Technique</i>	Federal ZCT
4.	Jungtinių Amerikos Valstijų (JAV) armijos modifikuota bendrųjų klausimų metodika	<i>US Army Modified General Question Technique</i>	US Army MGQT
5.	JAV oro pajėgų modifikuota bendrųjų klausimų metodika	<i>US Air Force Modified General Question Technique</i>	USAF MGQT
6.	JAV slaptųjų tarnybų modifikuota bendrųjų klausimų metodika	<i>US Secret Service Modified General Question Technique</i>	USSS MGQT
7.	Jutos zonų palyginimo metodika	<i>Utah Zone Comparison Technique</i>	Utah ZCT
8.	Mičigano valstijos universiteto modifikuota bendrųjų klausimų metodika	<i>Michigan State University Modified General Question Technique</i>	MSU-MGQT
9.	Modifikuota bendrųjų klausimų metodika	<i>Modified General Question Technique</i>	MGQT
10.	Patikrinimo metodika naudojant nurodyto melo klausimus	<i>Directed-Lie Screening Test</i>	DLST
11.	Rydo lyginamųjų klausimų metodika	<i>Reid Control Question Technique</i>	Reid CQT
12.	Šnipinėjimo ir sabotažo metodika	<i>Test of Espionage and Sabotage</i>	TES
13.	Teisėsaugos institucijų kandidatų patikrinimo metodika	<i>Law Enforcement Pre-Employment Test</i>	LEPET
14.	Zonų lyginimo metodika	<i>Zone Comparison Technique</i>	ZCT
15.	Tikrinamųjų ir neutraliųjų klausimų metodika*	<i>Relevant-Irrelevant Technique</i>	R & I, RIT

* Taikoma, kai tyrimas poligrafu atliekamas siekiant įvertinti tiriamo asmens pateiktos informacijos teisingumą, nesant duomenų apie konkretų įvykį.

Priedo pakeitimai:

Nr. [723](#), 2015-07-01, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11059

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [723](#), 2015-07-01, paskelbta TAR 2015-07-07, i. k. 2015-11059

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. liepos 12 d. nutarimo Nr. 1131 „Dėl Tyrimo poligrafu taisyklių ir leidimo atlikti tyrimus poligrafu formos patvirtinimo“ pakeitimo

